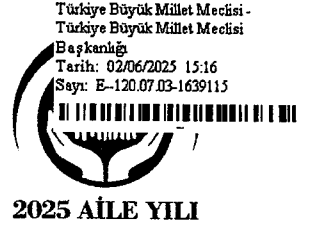

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16233323
Konu : Soru Önergeleri (7/22013-7/23453)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/22013 GK 90
7/23453 GK 105

İlgi : a) 22.01.2025 tarihli ve 1570626 sayılı yazınız.
b) 14.02.2025 tarihli ve 183244 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk HÜLAKÜ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/22013 ve 7/23453 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/22013 Cevap Metni (4 Sayfa)
- 2 - 7/23453 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 9D2626C5-3A89-428D-A821-42A56F8A91B6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk HÜLAKÜ'ye Ait 7/22013 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

"2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı"nda yer alan "Çocuk Dostu Adalet Stratejik Amacı" altında 1 ve "Aileye ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri Stratejik Amacı" altında toplam 3 alt faaliyet ile çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunmasına yönelik çalışmalar koordine edilmektedir. Eylem planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Bakanlığımızca koruyucu ve önleyici hizmetler bağlamında yapılan çalışmalar;

- Bakanlığımızca her ilde Çocuklar Güvende Ekipleri oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Çocuklar Güvende Ekipleri aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetlerini yürütmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.
- Ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla "Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi" uygulamaya konmuştur. Proje kapsamında SED Hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir.
- Ebeveynlerin gerçek oyun ve oyuncakların önemi konusunda farkındalıklarının artırılması ile oyun seçiminde ebeveynlere rehberlik sağlanması; kitapların çocukların gelişimi için önemi konusunda farkındalık sağlanması, oyunla ve kitapla doğru ve etkili zaman geçirilmesi teşvik edilerek dijital bağımlılığa karşı da koruyucu bir faktör oluşturulması amacıyla Oyuncak ve Kitap Seçiminde Ebeveyn Rehberi hazırlanmış ve Bakanlığımız internet sitesinde yayınlanmıştır.
- 0-18 yaş grubu çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyecek içerikteki kitaplardan korunması ve ailelere uygun içerikli kitap seçimi konusunda rehberlik edilmesi amacıyla, çocuklara yönelik basılı eserler içerik yönünden incelenmekte ve uygun içerikli kitap listesi oluşturulmaktadır. Oluşturulan liste Bakanlığımızın resmi sayfasında yayınlanmaktadır.
- 11. ve 12. Kalkınma Planı ile 2022, 2023 ve 2024 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan "Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir." tedbiri doğrultusunda Bakanlığımız tarafından 0-18 yaş aralığındaki çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin artırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla "Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı" hazırlanmaktadır. Eğitim

programının ilk aşaması olarak 0-6 yaş aralığındaki çocukların ebeveyn/bakım verenlerine yönelik modüller tamamlanmıştır. Program; *“İhmal ve İstismarın Önlenmesi-Ebeveyn İçin Temel Bilgiler”*, *“Ebeveynlik”*, *“Gelişim”*, *“Duyarlı Bakım”*, *“Pozitif Disiplin”*, *“Günlük Rutinler”*, *Dijital Ebeveynlik”*, *“Etkileşimli Rutinler: Oyun Oynama ve Kitap Okuma”* başlıklı modüllerden oluşmaktadır. Programın 7-18 yaş grubu çocuklara ve ebeveynlerine yönelik modüllerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar başlatılmış olup ilgili modüllerde ihmal ve istismarın önlenmesi, bağımlılık ve önlenmesi, akran zorbalığı, iletişim vb. konular da programa dahil edilecektir.

- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında her ilde Vali başkanlığında Çocuk Koruma İl Koordinasyon Kurulları periyodik olarak toplanarak çocukları bekleyen riskler ve bu risklerin önlenmesine ilişkin tedbirler konusunda çalışmalar yürütmektedir.

Yine *“2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı”*nda yer alan *“Bilgi Teknolojilerine Erişim ve Güvenli İnternet Kullanımı Stratejik Amacı”* altında toplam 9 alt faaliyet ve *“Aile ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri Stratejik Amacı”* altında toplam 1 alt faaliyet ile çocukların dijital ortamda istismardan korunmasına yönelik çalışmalar koordine edilmekte olup Eylem Planında yer verilen faaliyetler kurumlar arası iş birliği ile yürütülmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız *2024-2028 Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı*nda yer alan *“Dijitalleşme Sürecinde Ailenin Desteklenmesi”* başlığı kapsamında *“Medya ve teknolojinin bilinçli kullanımının teşvik edilmesi ve dijital bağımlılıkların azaltılması”*, *“Aile dostu medya yapımları ile dijital içeriklerin ve bunlara erişiminin artırılması”*, *“Medya ve dijital mecralarda aile ve aile değerlerinin korunması”* hedefleri öncelikli olarak belirlenmiştir.

Aynı zamanda davranışsal bağımlılıkların önlenmesine yönelik çalışmalar, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu tarafından hazırlanan *“2024-2028 Davranışsal Bağımlılıkla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı”* çerçevesinde yürütülmektedir. Bahse konu Eylem Planı kapsamında çocukların sosyal, sanatsal, kültürel, akademik, bilimsel ve sportif etkinliklere katılımı sağlanmaktadır. Buna ek olarak internetin bağımlılıktan uzak kullanımı ve dijital bağımlılığın önlenmesine ilişkin çocuklara, ebeveynlere ve çocuklarla çalışan profesyonellere yönelik farkındalık oluşturuıcı çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımızca çocukların dijital risklerden korunması kapsamında yürütülen çalışmalar;

- Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde *“Sosyal Medya Çalışma Grubu”* oluşturulmuştur. Sosyal Medya Çalışma Grubu; çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek ve çocukların ihmal, istismara maruz kalabileceği internet ortamında yer alan içeriklere paydaş kurumlar olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile iş birliği içerisinde müdahale etmektedir. Çalışma grubu, aynı zamanda sorunun yaşandığı ildeki İl Müdürlükleri ile irtibat kurarak mağdur çocuklara ve ailelerine sosyal ve psikolojik destek verilmesini de sağlamaktadır.
- Çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, bahsi geçen gruplarla iletişim kurulmasını ve farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY) isimli bir internet sitesi oluşturulmuştur. DUY internet sitesi ile çocukların sağlıklı gelişimlerini destekleyici

içerikler üretilip paylaşılması sağlanmakta; yazılı, görsel, işitsel ve dijital yayınlarda yer alan ve çocuklar açısından zararlı olabilecek içeriklerin Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan platformlara (*duy.aile.gov.tr*'ye ve 0530 918 11 17 numaralı ihbar hattına *WhatsApp* ve *Bip* üzerinden yapılacak ihbarlar) bildirilmesi, uzmanlarca incelenmesi ve bahse konu uygunsuz içeriklere ilişkin gerekli çalışmanın yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

- 0-6 yaş aralığındaki çocukların bilişim teknolojileriyle uygun şekilde tanıştırılması ve dijital risklerden korunması amacıyla Bakanlığımızdan açılış izni alan özel kreş ve gündüz bakımevinden hizmet alan ebeveynler ile kreş ve gündüz bakımevi çalışanlarına “Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı” başlıklı farkındalık eğitimleri verilmektedir.
- Bakanlığımızca “*Çocukların Dijital Risklerden Korunmasında Ebeveyn Rehberi*”, “*Çocuklar ve Ebeveynler için Siber Suçlar ve Siber Zorbalıklardan Korunma Rehberi*” ile “*Dijital Bağımlılığın Önlenmesinde Ebeveyn Rehberi*”nin hazırlık çalışmaları yürütülmektedir.
- “Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı” hazırlanmaktadır.
- Bakanlığımız sosyal hizmet modellerinden faydalandırılan çocuklara, ebeveynlerine ve bakım personeline Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından geliştirilen Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimleri verilmektedir. Eğitimler, teknoloji bağımlılığı ve madde bağımlılığı modüllerini içermektedir.
- Aile Eğitim Programı (AEP) kapsamında “*Bilinçli Medya Kullanımı*”, “*Medyayı Tanımak*”, “*Medyayı Kavramak*” ve “*Aile ve İnternet*” adlı detaylı bilgiler içeren 4 ayrı modül yer almaktadır. AEP Medya modülü kapsamında 2013 yılından bugüne kadar 484 bin kişiye eğitim verilmiştir.
- Bakanlığımız ile Yeşilay iş birliği doğrultusunda; alkol, tütün, kumar bağımlılığının yanı sıra dijital bağımlılıkla mücadele çalışmaları yürütülmektedir. Bu çerçevede Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Programı (TBM) kapsamında 2022 yılından bugüne kadar 142 bin kişiye teknoloji bağımlılığı konusunda eğitimler verilmiştir.

Diğer taraftan intihar girişimleri ve intihar vakaları konusunda Bakanlığımızca diğer bakanlık, üniversiteler ve ilgili kurumlar ile ortak çalışmalar yapılmakta ve görüş alışverişinde bulunmaktadır. Üniversitelerde intihar alanında çalışma yapan akademisyenler, bu alanda hizmet veren uzmanlar ve Bakanlığımızda ilgili meslek mensuplarının da katılımıyla akademik çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar kapsamında intiharların nedenleri ve alınması gereken tedbirler araştırılmaktadır. Ayrıca, Türkiye’nin farklı illerinde kendini gösteren intihar vakaları ile ilgili yerinde çalışmalar yaparak önleyici tedbirlerin neler olacağı belirlenmektedir.

İntihar vakalarını önlenmek amacıyla Bakanlığımızca ailelere ve vatandaşlarımıza yönelik olarak eğitim programları, danışmanlık hizmetleri ve aile ziyaretleri de gerçekleştirilmektedir. Söz konusu eğitim programları ve danışmanlık hizmetleri, ailelerin sağlık hizmetlerinden etkin faydalanabilmelerinin sağlanması, karşılaşılabilecekleri riskler konusunda farkındalıklarının artırılması ve desteklenmeleri amacıyla yürütülmektedir. Ayrıca, İl

Müdürlüklerimiz ve Sosyal Hizmet Merkezlerimiz, intihar girişim ve vakalarını takip etmekte olup bu kapsamda intihar teşebbüsünde bulunanlara yönelik psikososyal destek sunmaktadır.

Bununla birlikte intiharların önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca, TÜİK verileri kapsamında kaba intihar oranlarının en yüksek olduğu illere saha ziyaretleri düzenlenmesi, intihar vaka ve teşebbüslerinde görev alan meslek personelinin farkındalıklarının artırılmasına dair eğitimlerin planlanması, merkezi düzeyde intihar vaka ve teşebbüslerine yönelik çalışan kurum ve kuruluşlarla toplantılar düzenlenerek tespit edilen sorun alanlarına yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi çalışmalarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Nüfus ve intihar vakalarına ilişkin istatistikler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) internet sayfasında yayımlanmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, diğer Bakanlıkların görev ve yetki alanına girdiğinden Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.